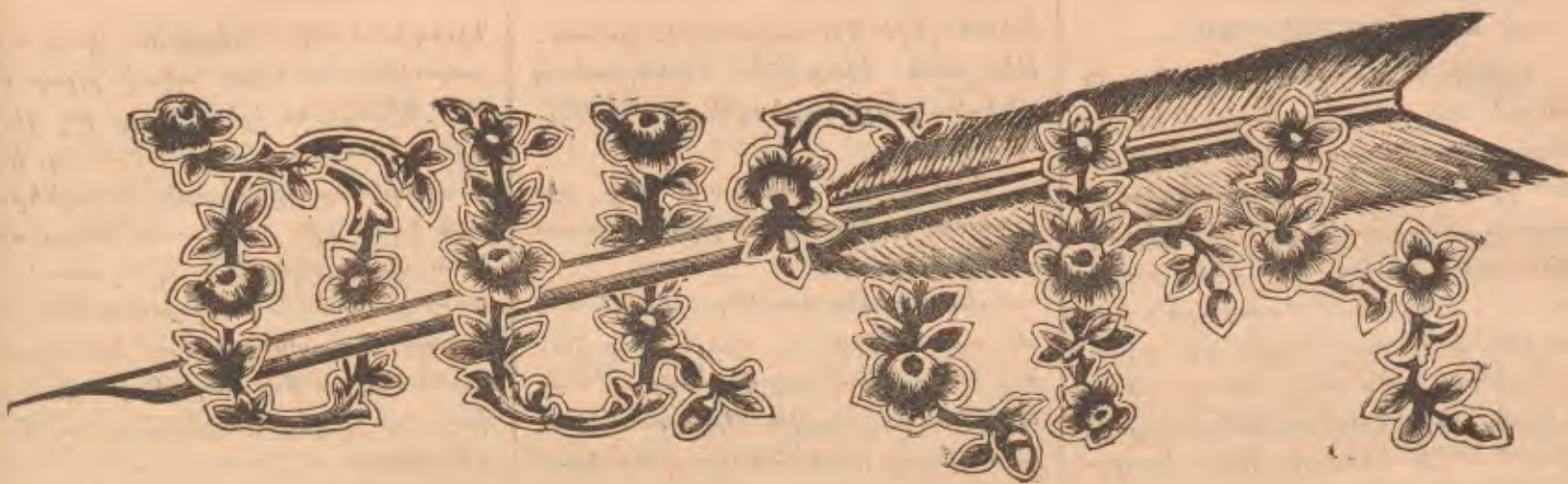

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՐՔԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆՁԱՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՐ ՕՐԵՐՆԻ: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 100 դրս արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրս. Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրշ.

ՈՐ ԵՒ Է ՏԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԿԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵՂ
ԱՆ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏՃՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱԵԱՆ,
Կ. ՊՕԼԻՍ, ՊԱՅՐ ԱԼԻ ՖԱՏՏԷՍԻ ՔԻՆ 20
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք ևս չեն տրոխ:

ԹԻԻ 116 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 6 ՇԱԲԱԹ

Ի Լ Ա Ն

Կազմեթամբըն պիր սէնէլիք նիւս. խէլէրի ճիւղլէնիպ մաթպամբըտա 4 մէճիտիէեէ ֆիրուխթ օլունմագտա տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շնորհիւ մեր Օգոստոսիա Կայսեր արդարսիրութեան և անհուն բարութեան, ծանուցեալ լազգային կնճռոտ խնդիրներն հետզհետէ իւրեանց լուծումն կըստանան ազգին բաղձանաց համաձայն: Գալով՝ Նորին հայրախնամ Վեհափառութեան Հայ հպատակացը վրայ կատարեալ վստահութիւն ունենալն յայտնել բարեհաճելուն, ընդհանուր ազգին համար ամենէն կենսական խնդիրն է. մատնիչը խայտառակութեանն որք Հայոց առ Օսմանեան Տէրութիւնն ունեցած դարաւոր հաւատարմութիւնը պահ մը կասկածելի երևցնել կուզէին:

Հիմայ որ մեր առատագութ Սուլթանին կատարեալ վստահութիւնը կը վայելենք և ազգին չքմեղութիւնը ապացուցուած է, մեզ կը մնայ մեր հայրախնամ Սուլթան Համիտ կայսեր անգին կենաց երկարութեան և արեւշա-

տութեանն տիւ և գիշեր աղօթող ըլլալ:

Գաղաքական ժողովքիս Բ. Դոնէն վաւերացուեցաւ, Զուլիջ Տիգրան աղայի ժառանգական դատը՝ ինպատկ Ազգ. Պատրիարքարանի իւր դահացուցիչ լուծումն ստացաւ, Իզմիրի Ս. Առաջնորդն ապագան գուշակելով, ինքնին հրաժարեցաւ, այժմ կարգը եկաւ Շահադալեան շնորհունակին Պօլիս բերուելուն. որնոր մօտ օրէն լաւեալ զվեղար և զփիլոն, ելեալ դայցես ի Պատրիարքարան պիտի ըլլայ հաւանաբար, և ասոր համար ալ խմբագրութիւնս պատրաստութիւններ ձեռք առած է զինքը լաւ ընդունելու համար: Նախ և առաջ յատուկ Ահէլ Գալլէ մը վարձուած է որ տասնից վարժապետներն առնելով, Նորին շնորհունակութեան ընդ առաջ պիտի երթան և շոգեհաւէն առօք փառօք առնեն ուղղակի Եէտի Դուլէի նաւամատոյցը պիտի տանին, ուրկէ մեծ շքով Ազգ. Ս. Փրկչեան հիւանդանոցը պիտի երթայ որուն Մատրան մէջ գոհարանական աղօթքներ կարդացուելէ յետոյ, յատկապէս պատրաստուած իւր խուցը պիտի երթայ: Կը լսենք թէ Նորին շնորհունակութիւն այսուհետեւ ոչ քարոզչութիւն պըտի ընդունի ոչ առաջնոր-

դութիւն, այլ պիտի պարապի ընդհանուր Հայոց Վեհափառ Հայրապետին դէմ իւր պարսաւները դրի առնելու՝ անշուշտ այս անգամ անտիպ մնալու պայմանաւ:

Ծաղիկի գուշակութիւններն երբէք սխալած չեն, վկայ են նախկին գուշակութիւնքը:

ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ

ՄԻԱՅՆԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Միացեալ Ընկերութեանց տարեկան Պարահանդէսի կարգադիր մասնախումբը հինգշաբթի օրն իւր առաջին նիստն ընելով Օսմ. Կայս Պանքայի մէջ, հետեւեալ վսեմ Անձանցմէ կազմեց իւր դիւանը:

Նախագահ. — Պ. Մ. Հ. Փոսդէր

Դէր Նախագահ. — Վսեմ Սէրփիլէն Էֆ.

Դանձապետ. — Վ. Ժօղէֆ Էֆ. Ազարեան

Բարգաւառ. — Վ. Լեւոն պէյֆափաղեան

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Հռովմայ Ս. Պապը Ս. Դէքէօր պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալ Վսեմ. Խտրեան Գրիգոր Էֆէնտիին,

ԻՒՐ ԱԶՔԻՆ ԳԵՐԱՆԸ ԹՈՂԱՆՐ . . .

Իզմիրի Ս. Առաջնորդին յարուցած ցաւալի ինքրոյն նկատմամբ մենք ևս բազմաց հետ մեր ազատ կարծիքն յայտնած էինք Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդին արարքը քննադատելով, մեր յիշեալ քննադատութեանց իրաւացի ըլլալն նոյն իսկ Զմիւռնիոյ ժողովուրդն ըստուգեց իւր առաջնորդին դէմ դըժգոհութիւն յայտնելով, որն որ ստիպուեցաւ իւր հրաժարականը տալով, Բիւզանդիոնի եղբրաց վրայ Գրգըլ-Թօփրաք քաշուիլ :

Այս անգամ, Պօլսոյ Մամուրեանը, Պօլսոյ հրատարակող իւր ամսեայ հանդէսին վերջին թուովն — որուն հրատարակման ազդը հրատարակելու պատիւն ունինք — մեզ դէմ կը գանգատի թէ՛ Իզմիրի Ս. Առաջնորդին դէմ տակաւին կը շարունակենք մեր «չեք» հալածանքն զոր «բռնաճիւղ» մղեալ յարուցած ենք եղբր Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդին դէմ, որուն հրաժարմամբն սակայն կըսէ կարծէինք թէ պիտի փակուէր այդ խնդիր :

Մենք այս, ճշմարիտ ազգասիրութենէ և կրօնասիրութենէ մղեալ հալածեցինք ինչ որ դէմ էր մեր հնաւանդեկեղեցւոյ օրինաց, քննադատեցինք ինչ որ ազգապիտան էր. ուրիշներու նըման իւրեանց շտհու սիրոյն Բաբէ Բաբէներ յարուցանելու չաշխատեցանք. վըկայ են մեր ըսածին՝ մինչև ցայսօր՝ կարկուտի նման ճէրիտէի-Շարգիլէի մէջ հրատարակող նամակներն, որոնք կը խմբագրուին Պօլսոյ և Զմիւռնիոյ մէջ միանգամայն և որոնք յիշեալ տըխուր խնդիրն փակելէ շատ հեռու կը գտնուին՝ նոյն իսկ մեր Ազնիւ բարեկամին վերի անտեղի առարկութիւնն՝ փոխանակ տխուր անցեալը սքօղելու, խնդիրն աւելի արծարծելու հանգամանքն ունի զոր բարեբաղտաբար յիշեալ տըխուրութիւնք ալ անօգուտ է խնդիրն վերստին արծարծելու :

Մենք ասկէ առաջ Արեւելեան Մամուլոյ դեկտեմբեր ամսաթուոյն մէջ, Պ. Մամուրեանի ոսկերոտեաց փոխադրման նկատմամբ հրատարակած մի յոդուածը 1872 տարւոյ դարձեալ դեկտեմբեր ամսաթուով և միևնոյն խնդրոյն վրայ հրատարակած ուրիշ մի յոդուածն հրատարակելով ցուցած էինք թէ՛ Մամուրեանի արդի ազատամտու-

թիւնն կեղծ էր, սուտ էր, և այս առթիւ ըսած էինք թէ «ոսկերոտեաց անփոխադրելի կարծողներու համամիտ չենք» :

Մեր ազնիւ բարեկամը մեր այս իրաւացի համոզումը զօրաւոր փաստ բռնելով կը յարէ :

Եւ այսպէս կարծելու իրաւունքներ ալ ունենք, ոչ միայն անոր համար թէ ոսկերոտեաց փոխադրութեան պատճառաւ Նորին Սրբազնութեան դէմ զինուող լրագիրներէն ոմանք հրապարակաւ կը խոստումնաւոր այսօր թէ իրենք եւս կընդունին ոսկերոտեաց փոխադրութիւնը և ինչ :

Մենք չէ թէ այսօր այլ շատ առաջ, և առաջինն եղանք այս մասին մեր կարծիքն յայտնող, զոր մեր պաշտօնակիցք՝ համոզուած հանդերձ, կը վախճային իւրեանց ազատ կարծիքն յայտնել միջնադարեան գաղափարներու յեղաշրջում մը չը պատճառելու համար. այս ըսած էինք թէ՛ գերեզմանատանց ոսկերոտիքն անփոխադրելի կարծողներու համամիտ չենք, բայց յաւելցուցած էինք նաեւ թէ՛ միայն թէ Մուրատեանցի յարուցած այդ յեղափոխական արարքը պատեհ ժամանակին չէր և դիտմամբ ազգին գըլխուն նոր փորձանք մ'ալ յարուցանելու համար յիշեալ խնդիրն երեւան հանեց : Սուտ է մեր այս ըսածը. է՛ր խեղաթիւրեա և ուրիշի աչքին չիւղը բնութեա, Մեքէ Բեքէ բարեկամ :

Խիկար հանդէսի յունվար ամսաթիւն հրատարակուեցաւ :

ԲՈՎԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

1888, նոր տարի : — Կրօնական առևտուր : — Գաղաքավարութեան վընասները : — Առասնին տեսարաններ : — Նոր աշխարհին հայատառ Արեգակը : — Տխուր երեւոյթներ : — Խիկար :

ԳԻՒՆԳԻՒՆԵԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏԸ

ՆՈՐԱՎԵՊ

Ա. Լ. Ֆ. Օ. Ն. Ս. Գ. Ո. Դ. Է. Ի.

Արքայ Մարթէն . . . Գիւնգիւնեանի ժողովրդապետն էր :

Գառնի պէս բարի, ոսկւոյ պէս անկեղծ՝ նա հայրական գործով կը սիրէր իւր Գիւնգիւնեացիքը, իրեն համար իւր

Գիւնգիւնեանը աշխարհիս վրայ արքայութիւն մ'եղած պիտի ըլլար եթէ Գիւնգիւնեացիք փոքր ինչ զինքը դոհ ընէին, բայց, աւա՛ղ, իւր խոստովանարանը սարդի ոստայներու բոյն եղած էին, և Զատիկի սուրբ օրը և ոչ մի հաղորդուող կը դտնուէր : Բարի քահանայն ինքերքուստ մեծ ցաւ կղզար, և յամենայն ժամ կը խնդրէր Աստուծմէ որ իւր մօլորեալ ոչխարքը փարախը չը վերադարձնելէ առաջ հոգին չառնու :

Սրդ պիտի տեսնենք որ Աստուած ալ լսեց նորա ձայնը :

Կիւրակէ օր մը, սուրբ Աւետարանին ընթերցումէն յետոյ, Արքայ Մարթէն ամպին ելաւ :

Եղբարք իմ ըսաւ, ինձ պիտի հաւատաք եթէ կամիք, անցեալ գիշեր, ես թշուառ մեղաւորս, արքայութեան դրանն առաջն էի :

Զարկի, սուրբ Պետրոս բացաւ :

Վայ, դուն ես, իմ ազնիւ Մարթէնս, յարեց նա, ո՛ր հով փչեց . . . և ինչ ծառայութիւն կսպասես ինձմէ :

Ընտրեալդ դու սուրբ Պետրոս, դու որ մեծ գիրքն ու բանային ունիս ի ձեռին, կարող ես ինձ ըսել, եթէ զիս շատ հետաքրքիր չես դատէր, — թէ ո՛րչափ Գիւնգիւնեացիք ունիս արքայութեան մէջ :

— Եւ ոչ մի բան կրնամ մերժել քեզ, տէր (1) Մարթէն, նստէ՛, խնդրը միասին քննենք :

Եւ սուրբ Պետրոս առաւ իւր խոշոր գիրքը բացաւ և ալնոցը դրաւ :

Տեսնենք քիչ մը Գիւնգիւնեան ըսինք այնպէս չէ՛ Գիւն . . . գիւն . . . գիւնգիւնեան : Ահա՛ եկանք, Գիւնգիւնեան . . . իմ ազնիւ տէր Մարթէնս, այդ էջը բոլորովին սպիտակ է, և ոչ մի հոգի . . . այո՛, և ոչ մի Գիւնգիւնեացի ինչպէս և ոչ մի փուշ հնդկահաւի մը մէջ :

— Ի՞նչպէս. Գիւնգիւնեանէն և ո՛չ մէկը հոս : Եւ ո՛չ մէկը : Ատի կարելի չէ. աղէկ նայէ՛ . . .

— Եւ ոչ մէկը ըսինք, մարդ Աս-

(1) Գաղղիացիք Մօլէօ բառը կը դործածեն նաեւ քահանաներու համար, որով մենք հոս փոխան «պօլէ» թարգմանելու քեր թարգմանեցինք, որ կարծենք մեր լեզուի ալ խիստ յարմար է :

տուժոյ, եթէ կը կարծես որ ես կատակ կընեմ, դուն ալ նայէ՛ :

Ասոր վրայ, յապուշ կըթելով՝ ոտքերս գետին կը զարնէի, և բազկատարած գլխովս կը կոչէի : Այն ատեն, սուրբ Պետրոս :

— Հաւատա՛ ինձ, Տէր Մարթէն, յարեց պէտք չէ որ այդպէս շփոթիս վանդի շատ կարելի է որ արիւնդ դառնայ : Ի մի բան, ատի քու յանձանքդ չէ, քու Գիւնգիւնեանցիքդ, կը տեսնե՞ս, անշուշտ պարտին իրենց փոքր քառասներակը (Գառնիկ) անցնել քաւարանին մէջ :

— Ա՛հ, գլխովս մեծդ Սուրբ Առաքելոց, գոնէ ինձ զանոնք տեսնել, զանոնք տեսնել և զանոնք մխիթարել տուր :

— Յօժար կամօք, բարեկամս . . . Ա՛ռ և շուտով հագիր սա անդամ(1)ները վանդի շիտակը ճամբաները լաւ չեն . . . Ահա՛ եղաւ և աղէկ եղաւ . . . Հիմայ քայլէ՛ ու ուղղակի քայլէ, երբ դառնաս վարը տե՛ս. և պիտի գտնես աջ թեւիդ վրայ սև խաչերով զարդարուն դուռ մը, պիտի զարնես, և քեզ պիտի բանան . . . Օ՛ն ուրեմն նայէ որ սուրբ և ուրախ ըլլաս :

Եւ ես ալ քայլեցի . . . ու քայլեցի, ո՛հ որպիսի՛ արկածք, ահուդող մէք բռնեց զիս, ալ խօսք ըսելու տեղի չի կայ : Տատառկալից փոքր ճամբայ մը ուր կարկեհաններ կը փայլէին և օձեր կը սլէին, զիս մինչ արծաթեայ դուռը տարաւ :

— Փա՛ն, փա՛ն :

— Ո՛վ է զարնողը, պատասխանեց ներսէն բիրտ և վշտագին ձայն մը :

— Գիւնգիւնեանի ժողովրդապետը :

— Ո՛ւր տեղի . . .

— Գիւնգիւնեանի :

— Ա՛հ, . . . մտէք :

Եւ ես մտայ, գիշերուան պէս թուիս թեւերով օրուան պէս պայծառ զգեստով և իւր գօտիէն կախուած ագամանդեայ մի բանալիով, մեծ գեղեցիկ հրեշտակ մը կը գրէր գրա՛—գրա՛, սուրբ Պետրոսի գրքէն աւելի խոշոր գրքի մը մէջ . . .

— Վերջապէս, ի՛նչ կուզէք և ի՛նչ կը խնդրէք, յարեց հրեշտակը :

(1) Փայտէ տեսակ մը կօշիկ :

— Գեղեցիկ հրեշտակդ Աստուծոյ, կը փափաքիմ՝ զխոնալ — եթէ շատ հետաքրքիր չէք գտներ զիս, թէ արդեօք հոս են Գիւնգիւնեանցիքը :

— Որո՞նք . . .

— Գիւնգիւնեանցիքը, Գիւնգիւնեանի մարդիկը, որոց ես եմ հովիւը :

— Ա՛հ, Աբբայ Մարդէնը, այնպէս չէ՛ :

— Ծառանիդ սիրուն հրեշտակ :

— Ուրեմն դուք կըսէք Գիւնգիւնեան . . .

Եւ հրեշտակը բացաւ և թղթատեց իւր մեծ գիրքը և մասն ալ թքոտեց որպէս զի էջերը դիւրաւ բանայ . . .

Գիւնգիւնեան ըսաւ մեծ հառաչանք մը արձակելով . . . Տէր Մարթէն, մենք քաւարանի մէջ Գիւնգիւնեանէ և ոչ մէկն ունինք :

— Յիսուս Մարիամ, և ոչ մէկը՝ Գիւնգիւնեանէ քաւարանի մէջ, Ո՛ Աստուած, ո՛ւր են ուրեմն :

— Է՛հ, մարդ Աստուծոյ արքայութեան մէջն են, ո՛ւր կուգէիք որ ըլլային :

— Բայց ես յարքայութենէ կը դառնամ . . .

— Հոնկէ կուգաք . . . Ուրեմն :

— Ուրեմն հոն չեն . . . Ա՛հ, բարի մայրդ հրեշտակաց :

— Ի՛նչ կուզէք որ ըսեմ, Տէր ժողովրդապետ, եթէ ոչ արքայութեան և ոչ ալ քաւարանի մէջ են, միջավայր չկայ, նոքա են ի . . .

— Սուրբ խաչ Յիսուս որդի Դաւթի, կարելի բա՛ն է . . . Արդեօք ստախօսութիւն մը ըրաւ ինձ սուրբ Պետրոս . . . սակայն հաւուն խօսիլը չը լսեցի :

Այ, վայ մեզ թշուառներուս ի՛նչպէս արքայութիւն պիտի երթամք . . . նի որ Գիւնգիւնեանցիքս հոն չեն :

— Մտիկ ըրէք, հէգ Տէր Մարթէնս, քանի որ դուք կուզէք ինչ որ ալ պատահի այս ամեն բանէ ապահով ըլլալ, և ձեր խի աչօքը տեսնել ինչ որ տեղի կուենայ, բռնեցէք սա ճամբան արագընթաց վազեցէք, եթէ վաղել գիտէք, ձախերնիդ պիտի դունէք մեծ դուռ մը՝ հոն դուք ամեն բանէ տեղեկութիւն կընաք առնուել, Աստուած հետեւնիդ ըլլայ :

(Շարունակելէ)

ԾԱՂԿՈՒՆՔ

Ի ծագել լուսոյն
Մարդարտանըման,
Արտասուք այգուն
Յօղին հրաշազան
Ի ծագկունքս շող :

Գիշերն 'ի բուն
Ձգլուխ խոնարհեալ,
Կանդին տան ողջոյն
Ճաճանչածաւալ
Արշալուսոյն ճոխ :

Վերնոյն փոխարէն
Շնորհացն փարթամ
Հոտ անուշ բուրբն
Ձրքնաղ համապարմ
Մանիչակ և վարդ :

Միջատն ոսկեվառ
Ի թերթս բազմերփեան
Թռչտի անդադար
Խոյս տայ ի մանկան
Որ լարէ թակարդ :

19 Մայիս 1887

ԳԱՐ ԹՕՓՈՒ

Կէչէնքի դար եղաւորը կիւնէրտէ, Պէյ օղլու մատմազէլ վէ ժէօնթանլաւը պիր դար թօփու մօտասը չըքարմըշար բար, շահնիշինէր պալքօնլարնտան, սօքաքտան կէչէն դատըն վէ էրքէքէրի դար թօփունա թութ մաքտա իտիլէր :

Կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ, տօղրու եօլխանէլէրինտէն քարըքարընա իքի պէօյիւք էվլէրին շահնիշինի պալքօնլարնտան, պիր քաշ միւսիւ վէ մատմազէլէր միւթէտաիտ դար թօփուլար իլէ կէչէն կէչէնին սըրթընա եա պաշընա դար թօփուլար աթարադ էյլէնմէքաէ իտիլէր :

— Մօշէն շու ալ դաքիւշօնլու մատմազէլէ պիր դար թօփու եէրլէշտիլէյիմ մի :

— Թանըթք տըր :

— Գիմ օլուր սա օլսուն, Մօշէն, «էն էն ժէօ :

— Պէն կիլլէնէյիմ սէն նէ իստէր սէն եար :

Պիլիմ ժէօնթան իրիճէ պիր դար թօփու ալարադ պիր իյիճէ նշան ալտըքտան սօղրա, աթըլ վէրտի պիշաւրէ մատմազէլ պիրտէն պիրէ դար թօ :

փռնուն շիտտեթինտէն պէյնի սարսը-
լարաք, ֆէվքէլատէ գօրքտուքի ա-
ճապա սաչաքտան պիր գա՞ր գէրթիւ-
իւ տիւշտի պաչընա տիյէ, հէման դար-
չը թարափա գօշուպ եօքարընա պադ-
տը :

Պիղիմ ժէօնժանլար պաեըլըրճա-
սընա կիւլմէքտէ իտիլէր :

Մատմաղէլ պու թէրպիյէսիղլիյէ
ասլա ճէվապ վէրմէքսիղին եօլունա
տէվամ իթտի :

Գար թօրունու աթան միւսիւ գար-
չքի պալքօնտաքի պուլունան իքի
մատմաղէլէ պաղըրտը :

— Մատմաղէլ Լիւսի գըրմըղը
գաբիշօնլու մատմաղէլի կէօրտիւն
նասըլ գօրքտու տա գարչը թարափա
սըլրատը :

— Ահ մօնչէն ալգընէնէքնէ շէյ
օլտու, օ սանտըքի սաչաքտան պիր
պէօյիւք գար երղընթըսը տէվրիլտի
պաչընա, ամա սէն տէ բէք խըյա-
նէթճէ աթտըն :

— Նէ՛ օլուր, գար տըր պիր շէյ
եարմալ քի... տուրուն, տուրուն
աչաղքտան պիր տէլիգանլը կէլիօր,
շունուն կէօքսիւնէ տօղրու պիր վէ-
րիշտիւրէյիմ :

— Աման պիղ գաչալըմ պիղի կէօր-
մէսին տիյէրէք, իքի մատմաղէլէր
պալքօնտան իչէրի չէքիլտիլէր :

Ագապիւնտէ պիղիմ ժէօնժան տէ-
լիգանլընըն կէօքսիւ պու տըր իրիճէ
պիր գար թօփու եէրլէշտիլտի :

Տէլիգանլը գար թօփունու եէր եէ-
մէղ եօգարըյա պադտը վէ աթանը
թանըրճասընա պաղըրտը :

— Մաչալա՛հ, կէրչէք թօսուն
ըմըլըն եա :

Պիղիմ ժէօնժանլար կիւյա քէնտի-
լէրինէ տէյիլ պու լաղըրտը կիպի
պիր պիլիլէրի իլէ գօնուշմաղա պաչ-
լատըլար :

Պըրագալըմ պու միւսիւլէրի քի
քէնտի գար թօփուլարը իլէ էյլէնսին-
լէր. օ կիւնիւ Ֆէրիտիյէ սօքաղը խա-
նէլէրինտէ հէման ումուճի գար թօփու
օյունու վար խոթ. հավանըն շիտտէ-
թինտէն էվ աղալարը մէճպուրի թա-
թիլ էթմիշ օլտուղլարընտան, գատըն
էրքէք բէնչէրէտէն բէնչէրէյէ պիր պի-
րինէ գար թօփու աթմաքտա խոթիլէր :

— Դա խըյանէթ կիթ սօքաքտան
պիր բարչա գար թօփու տա կէթիլ

բէնճիլէրլին էօնիւնտէ եարըչանլար
պիթտի :

— Տուր շու Մարեօնգաեա պիր
թանէ աթտեթմ տա սօղրա :

— Վայ խըյանէթ Կոմիկ, պէօյլէ
խըյանէթճէ աթարյար, եա կէօղիւմէ
կէլէյիտի :

— Աման սէնտէ Մարեօնգա օյուն
տուր պու, տէմինքի սէնին աթտըղըն-
տա օնուն թա աննընա կէլտի :

— Ամա պիլմէսին սուրաթըմա կէլ-
տի տէ, գարլար պօյնուճտան թա եիւ-
րէյիմէ կիթտի :

— Զարար եօք... հայտէ Կոմիկ
սէն պիղէ սօքաքտան գար թօփու տա
կէթիլ :

— Էլվէրիլ արթըք գըղլար իւշիւ-
յիւպ հաստա օլաճաքսընըլ, ճամլար
աչըք պէօյլէ տօնարսընըլ :

— Ինանըրսան ամեա էլլէրիմունէն
պաչիւ տէօրթ թարափըմ աթէշ ի-
չինտէ տիր :

— Էյ ճանըմ էլվէրիլ արթըք,
շու օտանըն հալինէ պաղըն, կիւղէլիմ
իքի ճամ գըրըլտը, շիմտի աապան
եօգարը կէլիլտէ նէ՛ ճէվապ վէրէճէք-
սին :

— Սէն վաղիֆէ էթմէ ամեա, գէ-
տի գըրտը տէրիլ :

Պու արա էվին աղասը Աբիկ աղա
կէճէլիքլէրիյէ վէ զայէթ պաթալ պիր
թէյիւն քիւրքէ սարըլը օլարաք, օ-
տատան իչէրի կիրիպ օրթալըղըն պէր-
պատ հալինի կէօրէրէք գըղընա տէ-
տի :

— Վէրօն, պու նէ մինասիպէթ-
սիղիք տիր, նէ տիր պու օրթալըղըն
հալի, գաբալըն շու ճամլարը :

— Ապա գարչըքի Սէղրոս աղա-
լարտան շաքա տէյի գար թօփու ա-
թըեօրլար տա ճամլար գըրըլմասըն
տէյի եօգարը ալտըք :

— Շունա պաք հէլէ, իքի տէ ճամ
գըրըլմըշ, շիմտի բարատան վաղ կէչ-
տիք, պու հավատա ճամճըլը՝ նէր-
տէն պուլմալը :

— Ավա կիթմէմիշ իսէ պուլունուր,
— Դաբայըն չափուք ճամլարը տա
շու օրթալըղը թէմիլլէյին :

Պու արա միւսիւ Կոմիկ, էլլինտէ
իլի պիր լէլէն իչինէ տօլու գար տօլ-
տուրմուշ օլարաք օտատան իչէրի կի-
րիպ, Աբիկ աղալը օրտա կէօրաիւկիւ
պիլլէ, շաչըրտը գալտը :

— Աֆէրին միւսիւ Կոմիկ սէ՛նտէ
պունլարա ույտուն :

— Ինանըրսան Աբիկ աղա, ճամ-
լար գիրլի տիր հայտէ սիլէյիմ տէտի-
լէր, պէն տէ կիթտիմ սօքաքտան գար
թօրլատըմ կէթիլտիմ :

— Տօղրունու իքի թանէսինի բէք
իյի սիլմիսինիլ, կէօթիւր տէօք շու
գարը սօքաղա, սիղտէ շու օրթալըղը
թէմիլլէյին :

Պունուն իւղէրինէ միւսիւ Կոմիկ
կէթիլտիլի լէլէնի եինէ կէրի կէօ-
թիւրտիւ, վէ մատմաղէլլէր տաթի
տէրագապ օրթալըղը թէմիլլէտիլէր
վէ իշպու գար թօփու մէսէլէսի տաթի
քէտէրսիղճէ խիթամ պուլտու :

ԸՈՆՏԻԿ ՏՈՒՏՈՒՅԻ

ԵՐԱՋԻՆ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

(Նոյնիւր թիւն)

Պաշտօնեայն, Ընտրիկ տուտուն և
պարոն Համբիկը արկղապետին սրահը
մտցուց և անդ պաշտօնէից արուրէ
ձեռքի փոքրիկ բահերով ոսկիները
կշռոյն մէջ անձրեւանման լեցնելին և
պանքնթնեքու գէգերը տեսելուն
հիացաւ մնաց :

— Ծօ Համբիկ, հիմայ խելքս կը
թռցունեմ, գա առ ինչէնի խաղնաներ,
օր մը մեղ սա օսկիներուն մէջը ձգէ-
լին, ուղաճնութ խտար առէք ըսէին.
եանի էհեա կըլլայ մարդ :

Պաշտօնատարաց մին պաշտօնատան
բեռնակրին հարցուց թէ ինչ կուզեն :

— Տուտու խանըմ տիյէր քի սօն
տէֆա չէլսիլէն ալթը եիւղ պին ֆրանխ
չըմէնտըֆէր բիյանխօսի քէնտինէ չըխ-
մըլ տէ բարայը իսթիյըր պիլիլտին :

— Սօն տէֆաքի բիյանքօ իւշ եիւղ
պին ֆրանք ըտը :

— Մեղայ եալա՞ն մը սէօյլէեէճէ-
յիմ գէհատըն իչինտէ տեղնի տեղօ-
քը եաղըլը տըր նէ :

— Նէրտէ պու օպիկասիօն :

— Խաչոր ույտուրմասիօն տէյիլ,
իշտէ գէհատը պունտա տըր ըսելով,
ձեռքը գրպանը տարաւ որ երկաթուղ-
ւոյ բաժնեթուղթը հանէ՝ սարսափմամբ
տեսաւ որ գրպանը գատարկ է, ծրա-
րը մէջը չէր :

— Համբիկ, հուսա տեղէն պուտ մը
ճուր հասու աչլընեքս կը մթննայ կոր...

— Դա ինչ եղար մայրիկ ինչ կայ...

— Շրմէնտուրաս կողցան, մեզ թալլեր են օրդտի, տուններնիս քրքըրեցաւ :

— Մարիկ ով պիտի դողնայ, սա ճէպդ աղէկ նայէ . . .

Իշտէ ետվրումնայէ ըսելով, դատարկ գրպանը շրջադգեստէն դուրս հանեց :

Այս անգամ պարոն Համբիկ եւս գաւաթ մը ջուրի պէտք ունեցաւ . պաշտօնատարք զարմացած իրարու կը հարցնէին թէ ինչ կանցներ և Բոնտիկ տուտուին ողբ ու կոծով հանած աղմուկին պատճառն կուզէին հասկնալ :

— Նէ՞ վար, նէ՞ բաթըրտը էտէր պուրտա :

— Եիւրէյիմ եանըտօր նասըլ բաթըրտը էթմէյիմ, օն պէշ մի նէ՞ պին լիրալարմը չալտըլար :

Հայ պաշտօնատարներէն մին միջամտելով հարցուց :

— Տուտու հանըմ ուր գողցուցիր բարաներդ :

— Ախ օրդտի, շրմէնտուրայի մը թուղթ ունէի, էրածիս մէջ փիր ըխտիյար մը եկաւ ըսաւ օր շրմէնտուրային փիյանքօն ինծի զարկեր է . . .

— Խեղդ գլոխդ ժողուէ մարիկ անանկ երածով մրկածով բիյանքօ չը զարներ մարդու քեզ խաբեր են :

— Վույ մըսէր արեւուդ օրերուդ կոտորտիմ օրդտիս. շրմէնտուրան մահ. ըմայիս մէջը աղւոր մը բաթտեր սա ճէպիկիս մէջն էի տրեր, բարով խեւով չը հասնէի տներու, ծառքներս կստրտեր տէ ես ատ թուղթը ասոր մէջը չը տնէի :

— Քեզ խաբեր են կըսեմ կոր խօսք կը հասնեմ, վերջին բիյանքօն ուրիշը վաստըկած է, տահա երեկ հոս եկաւ գրել տուաւ դնայ :

— Դա մարիկ, չըլլայ քի սարաֆին խանութը մոռցած ըլլաս :

— Վույ օրդտի Աստուծմէ տույ եղաւ ատ պանը քեզի, վաղենք երթանք, էյ, նէ պիլիրսին պէթի աղէկ մարդ կըլլայ տէ կը հանէ կուտայ :

Մայր ու տղայ աճապարանք մեկ նելով Պանը Օթօմանէն, շունջերին հատած սեղանաւորին խանութը գացին :

— Դուզում չէլէպի էվլատլարընըն պաշը իչին օլսուն, աճալա պուրանա պիր չըքըն պըրաքմընըմ :

— Նա պաք պուրտա պիր չէյ վա՞ր :

— Եօք տուր :

— Էհ, հաչան եօք տուր, եօք :

— Ախ չէլէպի պաշըմա կէլէնի պիր պիրսէն . . .

— Պէն եօք չէլէպի, պէն միւսիւ :

— Սէն ալտըն տէմէյօրում, շու շրմէնտուրայը սանա կէօստէրտիմ տէ պու պէօյիւք բիյանքօ տուր պէն ալամամ տէմէյտին, ճէպիմաէն դայալ էթտիմ . . .

— Ահ, պու չէյ իչի չօք չօք տէրթ ետմա, պէն թէքմիլ նօմէրէ պաքտը, պիր ֆրանք պիլէ գազանմատը, էկէր քայալ էթտի, բէք բէք պիր պուշուք լիրայ դայալ էթտի. նա, սանքէ ետիմտէ :

— Դա հապա Սլէմչահ մինպահաթ գազանմընն տէտի նէ . . .

— Դիմ պու ալմաչա, պու սէէի ալտաթտի :

— Եօք գըրմըղը աթէշ գիւրէյի աչկդ խաղա մարդ :

— Անանկ է տուն ողջ ըլլաս գա, պօշ տեղը ինչ նաֆիլէ տող կելլաս կոր :

— Էյ ա սրտիս տողը իս բառ. տուն օրէն հողը չի տընէնէ շատ պան ծըլվըներս պիւթիւն կը կարտի կոր. աճապա ասոր հէքիմներուն ո՞րը խայրաթ կը նայի, մէյմը ինքըլինքս ցուցնել տայի :

— Պախճէ խաբու Դիւչիւքեանին խանութը տօլու հէքիմէ հէլպէթ խայրաթ նայող մը կը կտնանք :

Աղէկ ըսիր ետվրում ըսելով մայր ու տղայ բօլորովին սրտաբեկ կամուրջըն անցան, և ուղղակի Դիւչիւքեան եղբարց դեղարանը գացին :

— Համբիկ ետվրում ալ իմ վրաս տէրման չը մնաց տուն հարցուր քի խայրաթ նայող հէքիմ կայ տէի :

Այս միջոցին դեղարանին պաշտօն եաներէն մին հարցուց թէ ինչ կուզէին :

— Մայրս հիւանդ է ինքըլինքը հէքիմի մը ցուցնել կուզէ :

— Ահաւասիկ այս էֆէնտինները ամենքնալ տօքթօր են :

Բոնտիկ տուտուն ցած ձայնիւ պարոն Համբիկին ըսաւ :

— Ծօ հարցու քի ո՞րը խայրաթ կը նայի :

— Իմին երեսս չը պոներ :

— Աման տուն ալ հիչ պէճէրիկի

չես, սանկ կեցիր ես կը խօրաթեմ . . . գուզում աղաս, չիտէի քի պիտի հիւլըսնամ, չը հաղըւորած ճամբայ ելայ, ատ հէքիմներուն ո՞րը խայրաթ կը նայի :

— Եկոյ նայիմ ինչ ունիս ըսաւ երկայնահասակ տօքթօր մը էսքիւլապներու կաճառէն :

— Ինչ կիտնամ տօքթօր, սանկըս կուլիւէս ի վար պաղ պաղ պան մը կիշնայ տէ, անկէ սրտէս ի վեր տաք տաք պան մը վեր կելլայ :

— Ան վուալա իւն նուվօ մալատի ըսաւ տօքթօրը իւր արհեստակցացը գառնալով . . . պաղ պաղ գլուխէդ կիշնայ, տաք տաք սրտէդ վեր կելլայ անանկ չէ, էյ ինչ է այդ իջնող եւնող պան ըսածդ :

— Իշտէ անանկընա պան մը տէ առատա ծըլվըներս ալ կը կըյրի, սիրտըս հօփուր հօփուր կը նետէ անկէ հէլլաքի պէս պան մը կըլլամ :

— Ես հօփուր հօփուրէն ինչ կը հասկնամ, իշտահարըլթիւն ունիս :

— Իշտահա տեղնէ ամա անխտար պօղաղը չեմ :

— Սա գանաբէյին վրայ երկնցիր նայիմ :

— Ինչ կիտնամ, ատ պանը ընտոր կըլլայ . . .

— Խեղդալնալ չուզէր դործ ունիմ :

— Կը խպնիմ կոր ամա, էյ, տէնիզէ տիւչէն երլանա սարըլըր կըսէն :

— Բաղդատութիւնդ այնչալի պատիւ չը բերեր ամա ինչէնէ :

Վերջապէս կուրծքը զննելէ յետոյ դեղագիր մը գրելով Բոնտիկ տուտուն յին տուաւ :

— Հիմայ քեզի ջուր մը գրեցի. առտուն, ցորեկը, մէկմնալ իրիկունը մէկ մէկ չօրպայի խաչըխ պիտի խմես ասկէ. նա սըվիկայ շնեցէք :

— Չէ, տուն ըրէչէթան ինծի տուր ես մեր սեմթը Սամիկ աղային շինիլ կուտամ :

— Դուն դիտես ամա, անոր համար ետընըլթիւններ կընէ կոր տէ յի լըսեցինք, կելլայ Սաֆֆէյ տեղ Սթէյնի կուտայ ետքը պէլայի կը հանդիպինք :

Չէ ան հալիս Սանդուրին դինի ալ ունի տա ըէչէթան ինծի տուր ըսելով, դեղագիրն առնելէ յետոյ մեկնեցաւ դեղարանէն :

(Շարունակելէ)

ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ

Ահաւասիկ եղանակին պարահան-
դէսներն սկսաւ, յարակցաբար ընտա-
նեկան վէճերն ալ վերսկսան, դժբաղ-
տաբար այս տարի ալ բարեկենդանի
եղանակը երկու ամիսէն աւելի պիտի
տևէ, համեմատաբար ընտանեկան վէ-
ճերն ալ առ նուազն երկու ամիս կը
տևէ, որոց միոյն նկարագրութիւնն
է հետեւեալը:

— Գուզում վիշէն աղա պիր Պուլ-
կար գարըսը գօսթիւմիւ սըմարայա-
ճաղըմ պանա տէօրթ լիրա վէր:

— Պանա պաք, էօյլէ բօլթիքա-
ճա բուպալար կիյինմէք օլմազ:

— Ամա պիլմէսին բէք մօտա տըր:

— Պուկար մօտասը կէչտի, շիմ-
տի Բրէնս Պիզմարքըն նութգու չըք-
տը, օնու տա մօտա տըր տէյէրէք
բուպա եաբամազսընըզ եա:

Աման աբուք սուբուք լագըրտը-
լար էթմէ պիր գօսթիւմ մութլաք
լագըմ տըր նէ:

— Ճանըմ իշտէ պու գատար ֆիս-
տանլարըն վար, պունլարըն հէբօրինին
մօտասը կէչմէտի եա:

— Գօսթիւմ սալօն ըլան զայէր պա-
լօեա կիտիլիր:

— Պալոյա՞ մը, սէնին պալօտա՞ նէ
իշին վար, էօյլէ պայաղը եէրլէրէ իզ-
նիւմ եօք քի կիտէսին:

— Պէն բիւպլիք պալօեա կիտէ-
յիւմ տէմէյօրում:

— Էօյլէ իսէ քի՞մ էվինտէ պալօ
վէրիեօր տա պիզի տալէթ էտէյօր:

— Գա ճանըմ աշտարակտայըզ նէ-
իզ, սանա տալէթ լագըրտըսը էտէն
վա՞ր, զայէր արթըք Միացեալա Սուրբ
Յակոբա տա կիթմէեէճէյիւմ:

— Սուրբ Յակոբա եարըն սապահ
կիթ տուանը էթ կէլ գօսթիւմ նէ
լագըմ:

— Վիշէն աղա ագչամլաերն ագսի
լագըրտըլար էթմէ, չօճո՞ղք եէրինէ
գօեօրսուն պէնի:

— Ճանըմ նէ՞ պիլէյիւմ, տէօրթ լի-
րա վէր պուկար գօսթիւմիւ եաբուր-
րաճաղըմ՝ տէյօրսուն, պու ասիրտէ
պօշեէրէ տէօրթ լիրա վէրմէք գօլա՞յ
մը:

— Գա նա՞սըլ պօշ եէրէ, Միաց-
եալըն պալօսունա կիտիլմէեէճէք,
Սուրբ Յակոբուն պալօսունա կիտիլ-
մէեէճէք:

— Էյէր պանա սօրարսան, կիտիլ-
մէեէճէք:

— Էյզայէր էօլէեիւմ քի կիթմէյիւմ:

— Ալլահ էթմէսին նօնօմ նիշին էօ-
լէսին, պիր ատամ տէօրթ լիրա իշին
էօլիւր մի:

— Գապահաթ պիզտէ քի ավուճ-
լար ըլա լիրալարըմըզը իք էօնտէն վէ-
րիւիզ տէ, սօնունտա տիլէնճի կիպի
տիլէնիւրիզ:

— Նէ տէմէք իսթէեօրսուն Մար-
եօնգա:

— Նէ տէմէք իսթէեէճէյիւմ պէն
լագըրտըլը լիպէրթա տէյլէրիւմ:

— Գօրգարըմ տէօրթ պէշ պին լի-
րա թրախօմա կէթիւրտին պարապար:

— Տէօրթ պէշ պին լիրա տէյիւա-
մա, զանն էտէրսէմ պէնիւմ սէպէպիւմ
էլէ տիրքի ըահաթ կէչինմէեէ պիր
իշ պուլտուն:

— Մարեօնգա աղընտան չըգանը
գուլաղըն իշիտիլիր մու:

— Մէյլէթմէ քի իշիթմէեէսին .
տիւնեա ալէմ հաղըլըք կէօրիւեօր,
սէնէտէ պիր տէֆա պէյլէ պէյիւք
պալօլարա տա կիթմէեէճէյիւմ զայէր,
գա պու նէ քէօր թալէհլի գարըլը-
մըլըմ պէն, էլին ֆամիլեալարը պիւ-
թիւն պալօլարտա սուարէլէրտէ էյ-
լէնսինլիր պէն պէյլէ տէօրթ տուվար
իշինտէ գալմըլըմ:

— Մարեօնգա նիշին զըթընա լա-
գըրտը էտէրսին, տէօրթ լիրա գօս-
թիւմէ, իքի իւշ լիրա տա մէսարիֆ,
եէտի լիրա. եէտի լիրայըլա պիզ պիր
այ կէչինիւրիզ:

— Պօշ լագըրտըլար, պաշկալարը
նաղը եաբըյօր:

— Ձէնկինլէր չօք շէյ եաբար, հէր
քէս եօրկանընա կէօրէ ուզաթըր աեա-
ղընք. զէնկինլէրէ պաքաճաղընա պիր
աղ տա ֆուքարալարա պաքսանա, օն-
լարըն ճանը եօգ մու:

— Եօքսա բէմպէ աթլադտան պիր
Տօմինօ վիզիթ եաբարըլարմ, Ամէրի-
գա էլլիսինին պալօսունտա հէփիսի էօյ-
լէ կիյինմիշլէր:

— Ամէրիգա նէրտէ՞, պիզ նէրտէ,
պէն սանա պիր թօք մատամբօլ ալա-
յըմ տա շու աշաղքի օթուրտուղու-
մուզ օտաեա բէրտէ եաբ:

— Էյ ինանըսան սյգըրը սոյ սը-
քըլըեօրում, գա սէնին պէյլէ թա-

պիյէթին եօղուտը, եէնի էվլէնտիք
իսէ բիւթիւն պանա գուլ գուրպան
օլուրտըն:

— Շիմտի տէ աղատ գապուլ էթ-
մէզ քէօլէնիզիւմ մամ, հէմ օ կէնճ-
լիք կէչտի, հէմ օ վագըթ տէյիլ:

— Էօյլէ իսէ պէն տէ էլթիմին
թօրթունա հապէր էտէր օնուլըլա կի-
տէրիւմ:

— Հա՛հ, պանա իլիշմէ տէ քիմի
իլէ իստէրսէն կիթ:

— Շունա պազ, էսիլիսի կիպի
գըսգանմաեօր տա, իւզէրիմէ մուհա-
պէթին օլմատըլը պունտան տա պէլի
տիր:

— Գըսգանճըք էտիպ տէ վէրէմ
օլամամ:

Վիշէն աղան իրաւունք ունէր,
կան այնպիսի կանայք, որք իրենց դիր-
քը բոլորովին մոռնալով՝ հարուստ ըն-
տանեաց հետեւիլ կը նկրտին, որուն
տխուր հետեւութիւններն պատկերել
ուզեցինք այս նկարագրութեամբ:

ԳԼԹԸՐԻԶՄ

Վերտի թէաթրօսու պալօսունտա
միւսիւնիւն պիրի սիյահ տօմինօլու
մատամըն պիրինին բէշինէ տիւշմիւշ
պիր թագըմ նապէճա հարֆէնտաղըք-
լար էթմէքտէ իտի:

Մատամ նիհայէթ հիտտէթլէնիպ
պիզիւմ միւսիւյէ տէտի:

— Միւսիւ պէնի թանըմատըլընըզ
հալտէ պէյլէ սէրպէսթճէ աչըք լա-
գըրտըլար էթմէյէ քիմտէն ճէսարէթ
ալտընըք:

— Այըպլամայընըզ մատամ, պէն-
տէնիզ գօնսօլիտ պօրսասընտա տալի-
մա աչըքճըլըք էտէրիւմ:

Միւսիւնիւն պիրի տալի Ռէթի գօլ-
ճուսու գըյաֆէթինէ կիրմիշ, պալօ-
նուն սալօնունտա կէզինիւրքէն, իքի տօ-
մինօլու մատամաղէլ պունու գարչըլա-
եարաք, իլլէրինտէն պիրի տէտի:

— Ալ սանա պաշըմըզա պիր Ռէթի
գօլճուսու, միւսիւ պաշկա պիր գօս-
թիւմ պուլամատըն քի պու գըյաֆէ-
թէ կիրտին պիզի գօրգութուեօրսըն:

— Գօրքմաեըն մատամաղէլէր ճէ-
վապ վէրտի, սիզէ զիւանըմ եօք,
պէն գաշաք մատամլարը արաեաճա-
ղըմ:

ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԵՐԼԵՐ

Տ Է Պ Պ Օ

26 Սրանյոյսա, Եհնի Ճամիսկ 26

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ ՔԵՕԲՐԻԼ ԲԱՐՇԸՍՆՈՒՄ — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՈՂՐՈՒ ԵՕԼՈՒՄ — 168

Մէջքիւր Եհնիսանէ վէ սրէչար տիւքքեանլարնոտ միւթէատտիւր վէ Եհնիսի թէրքիւրաթը քիմեէվլլէ վէ Եհնիս վէ մուալէճաթ վէ ալէա-
թը ճէրրահլլէ, վէ ալէա ճինս լասթիւր իւէ չէլիքտէն մասմուլ ալաթ
ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար, վէ Պրահուլ վէ Ինկի-
լիլ էճգալարը, սոլփաթ սինսն էն ալէա ճինսի, Եհնիլ վէ Եհնիսի մա-
տէն սուլարը, Փոթօլըաֆճըլար իչիւն թէրքիւրաթը քիմեէվլլէ, Պրոս-
չարապլարը, Գօնեաթլար, Էնվաթ իչիլլէր, Գօգուլու սապուլար, Եհ-
ֆիս բուտրա, օ ալ Գոյոնեթ, սաչ սուլարը, տիւլլինլիլլէր, վէ ըս-
քէչարլար իւէ քիմեալանէլլէրէ մալսուս ճամ գապլար վ ալաթ ու է-
տէվաթ մվճուտ օլուս, թօրտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուլաթ օլուսուր:
Քիւլալիւր մէզգիւր տիւքքեանլարտա մուալէնլի թըպլլլէ տալի
իճրա օլուսուս, պուսնա մալսուս օտալար վար տլր:

Պէյօղլու (Եհնիսանէսի կէճէլէր աչըզ տըր)

Չէյլ — Պիլճիլլէ Եհնիս վէ Եսթա-սիլլըն էն ալ' ո ճինստէն օլուս-
ղուսու վէ բէք Եհնիս ֆիլյաթլա սաթրլարընը Տօլթօր Էֆէնտիլլէրէ վէ
բաղլլէթու Եհնիլլէ իլան ու պէյան իտէրիլ

— 168 —

Բազարատ՝ կոմսը սրահն է խօսքը լսելէ յետոյ
մեկնած էր. Պրանսացւոց ազգային երգը եր-
գելով մառան իջաւ իւր սիրեցեալ Գաբրէսէն
գաւաթ մը խմելու:

Նոյն գիշերը գեսպանատան մատրան մէջ
Եւփիմէի և Արգիւր գեր կոմսին պսակադրու-
թիւնը կատարուեցաւ:

Նիկիլ ալ Նոյն գիշերն կամուսնանար, սա-
կայն խիստ տխուր էր, որուն հարսանեաց հը-
րաւիրելոց մէջ կը գտնուէր նաև՝ Բազարատայ
բարեկամը՝ Գարազայը՝ մականուանեալը,
պատկառելի ծերունւոյ մը կերպարան մտած:

ԳԼՈՒԽ Զ.

ՄԻ ՔԻՉ ՊԵՅՕՂԼՈՒՆ

Երկու ամիս յետոյ Արգիւր իւր հօրմէն
նամակ մը ստացաւ որ իւր ամուսնութեանը հա-
ւանութիւն կուտար և կը փափաքէր որ հար-
սը ֆարիլ բերէ մեղրալուսինը անցնելու, այս
առթիւ կըսէր չը մեռած գէթ մի անգամ հար-
սը տեսնեմ:

Մուրատճայի ուրախութիւնը մեծ եղաւ

Մէջքիւր սապաղատա կէտէ վէ ճէրրահլլըա միւթէալիք Եհնիսի ալէաթ
ու էտէվաթ մէզգիւր տըր:
Եհնիսանէ, Եուսուչար վէ սերթ լասթիւրտէն (գաւաչուտան) մասմուլ
մէզատուլ միւթէլիլլէ, Գաւաթ պաղլարը, Եհնիս լիլլինլիլլէր, Եհնիս
թէրք մաթիսալարը, միլան իւլ հալա (պարսկէթ), միլան իւլ հարաթ
(թէրքմէթ) վէ Եհնիս կէտէլլէր պըլընմագտա տըր:
Մ. Բօլ Պրահուսն՝ Եհնիս պըլընմագտա վէ թամիլաթը Եհնիս ֆիլաթ
իւէ իճրա վէ տէրքիւրտէ խոնք:

— 168 —

Էոր մը Մուրատճայի գիկնաթոռն անուակացն
վրայ գլորելով սեղանի սրահն տարած միջո-
ցին որուն կոմսն կնկերանար, Եւփիմէ փոքր
ինչ ետ մնալով, Արգիւրին ըսաւ:

— Կը սիրեմ զքեզ . . .

Արգիւր սիրով արփչիւ, նորա ձեռքը սեղ-
մելով ճակատն համբուրեց, այս առաջին համ-
բոյր երկու սիրահարաց սիրտն ի մի տրոփեց,
յետոյ Արգիւր թեւն առնելով Եւփիմէն սեղանի
սրահը գնացին առաջնոց հետ:

Մուրատճայի ալ կողմը Եւփիմէ նստաւ և
ձախ կողմը Արգիւր. Տիւ Պէյէ կոմսն ու տըր-
թէօր Կիւլեան՝ որ գործով մը ստիպուած էր
երեք չորս օր գեսպանատունէն բացակայ գըտ-
նուիլ, նոցա գիմայը նստան:

Տըրթէօր Կիւլեան անցած արկածներէն
անտեղեակ էր. Նոյն առաւօտ հասած էր գես-
պանատուն, կոմսը գիկնոյ գաւաթն ի ձեռին
ոտքի ելաւ:

— Օն բարեկամք մեր հարս ու փեսին կե-
նացը:

— Ինչ կը լսեմ գոչեց տըրթէօրն ուրա-
խութեամբ:

— Կիրակի օրն նոցա վկայից մին պիտի
ըլլաս տըրթէօր:

— Ինձի մեծ պատիւ կը համարիմ այդ,
օն ուրեմն խմենք նոցա երջանկութեան համար:

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՁԸ ԱՆՈՆԻՍ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ-
 ՍՏԱՆՊՈԼ ՎԷ ԱՆԱՏՈԼԱԻ ԻՉԻՆ ՄԻԻՏԻՐ ՎԷ ԱՃԷՆԹԷ
 ԱԼԷԲՍԱՆԴԻ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ
LA ROUENNAISE

1837 ՏԷ ԹԷԷՄԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ՍԷՐՄԱՅԷ 4000,000 ՖՐԱՆԿ

ԻՋԹԻՎԹ ագչէսի տախիլի հիտապ տէկիլ տիր

L'INDUSTRIELLE

ԵԱՆԿԸՆ ՇԻԻՊԵՍԻՆՏԷՆ 1,500,000 ՖՐԱՆԿ

ԱՍԸԼ ՍԷՐՄԱՅԷ 5,000,000

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Եանդընտան մա'տա աղնամ վէ հայվանաթ տախի սիկուրթա օլընուր
 Թալսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գ րանթի-
 նա ոգադընտա Լէճն խանընտա 1, 2, 3, 4, նամէրօլու իտարէլսանէյէ
 Թէշրիֆ իթմէլէրի:

ԷՏԻՐՆԷ ՎԷ ՇԱՐԳԻ ԲՈՒՄԷԼԻ ԱՃԷՆԹԷ ՎԷ ՄԻԻՏԻՐԻ

Գ. ՏԵԼԻԳԱԹՕՍ

Սապըգ Մամուլ զաղէթասընըն սա-
 հիպ վէ նաշիրի Այվաղեան Գէորգ Է-
 ֆէնտի պու տէֆա Գալաթատա Իբսի
 խանընտա պիր տէպպօ աչմըլ օլուպ,
 Միտիլի առասընըն մասուլը սաֆիսի
 օլմագ իւղըէ էն ալէա ճընա զէթին
 եաղը վէ նէվ պէ նէվ Պօհճա Ատասը
 շարապլարը վէ սապուն վէ իղմիր մաս-
 տիգասը, զայէթ էհվէն ֆիեաթ իլէ
 ֆիրուխտ իթմէլտէ տիր:

Իշպու տէպպօյա միւրաճապթա
 րաղպէթ իտէճէք զէվաթըն հէր հալ-
 տէ մէմնուն օլաճաքլարը պի իշթիպահ
 տըր: Տաշրալար իչիւն սըբարըշ գա-
 պուլ օլունուր:

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏԵՕՐԷՆ Ա. ՍԱԲԱԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԱՆ

ՏՊԱԳԻՐԹԻՆ

ՃԵՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ ԼՐԱԳՐՈՅ

— 166 —

— Եւփիմէ աղջիկս ըսաւ Մուրատճա
 գաւաթս գինի լեցու և խմենք կոմսին կենայր՝
 որ այս առաւօտ հրաշիւք իմն ազատեցաւ դա-
 շոյնուելէ:

— Ինչ կըսէք գոչեց դարձեալ Կիւլեան,
 այս անգամ զարհուրանօք:

Այն ատեն մի առ մի ամեն անցածը պատ-
 մեցին տոքթէօրին, որն որ իւր ուրախակցու-
 թիւնը կը յատչէր անընդհատ գինի խմելով
 և շաղակրատելով, ժամէ մը աւելի տեւեց սե-
 ղանը. յետ աւարտման սուրճ խմելու համար
 սրահն անցան և հոն մինչև իրիկուն հարսան-
 եաց պատրաստութեան վրայ խօսեցան:

Հետեւեալ օրն իսկ դերձակուհիներ բեր-
 ուեցան դեսպանատուն և ամենաշքեղ կերպաս-
 ներէ անլէքներ ձեռեցան նոյն ժամանակի սո-
 վորութեան համեմատ՝ զի Արդիւր կողմէր որ
 արևելեան ոճով հագուի Եւփիմէ . . .:

Տիւպէյէ կոմսը Յարութիւն ամիրան տե-
 սած, և Նիկոլի Աննայի հետ ամուսնութեան
 նկատմամբ հաւանութիւնն ստացած էր և զու-
 գադիպաբար երկու ամուսնութիւնք միւսնոյն
 օրն պիտի կատարուէին:

Արդիւր անհամբեր կիրակի օրուան կսպա-
 սեր, ինչպէս փոքրիկ տղայք կսպասեն Կաղան-
 դի առաւօտուն:

Վերջապէս բաղձացեալ կիրակի օրն հասաւ

— 167 —

պայծառ արշալուսով մը: Դեսպանատան մէջ
 ընդհանուր ուրախութիւն կը տիրէր, մաքուր
 հագուած սպասաւորներ ժիր մեղուներու նման
 հոս ու հոն կերթեկէին. Արդիւրին ծերունի
 սպասաւորն Սիմոն, տղու մը պէս կը պարէր և
 անընդհատ կը շաղակրատէր, սանդուխն դը-
 լուխէն Բագարատայ վեր ելնելն տեսնելով որ
 մաքուր և խիստ վայելուչ հագուած դեսպա-
 նատուն եկած էր, գոչեց ձեռքը քունքին տա-
 նելով զօրականի մը պէս:

— Բարի լոյս հրամանատարդ իմ. կեցցէ՝
 պարոն Բագարատ զօրապետին:

— Սիրելիդ իմ պարոն Սիմոն ըսաւ ժպ-
 տելով, զօրական ըլլալու պատիւը չունիմ դեռ:

— Հոգ չէ քաջդ իմ, սրտով մտրաջախտ
 մ'ես, խնդրք ունինք, հարսնիք պիտի ըլլայ,
 փոքրիկ փեսայ մը, կլորիկ հարս մը, պարոն
 Բագարատ գիտե՞ս որ Հայ տէրպապա մը պի-
 տի օրհնէ նոցա ամուսնութիւնը, տէրպապա,
 նոյն իսկ բառն է, օրորդ Եւփիմէ սովորեցուց
 ինձ, կեցցէ ուրախութիւն . . .:

— Պարոն Սիմոն կրնամ կոմսը տեսնել:

— Անցէք սրահն, ամենքն ալ հոն են
 բաղմաթիւ հրաւիրեալներ կան, բոլոր տէրու-
 թեանց դեսպաններն՝ բացի Աւստրիոյ դեսպա-
 նէն:

Եւ յետոյ տեսնելով որ դէմը մարդ չիկար՝ զի